

KPEDU:n TUTOROPAS

Mitä tutortoiminta on Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä

12.3.2008

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä

Tämän tutoroppaan omistaa: _____

Tutor-opettajan nimi: _____

Yhteystiedot: _____

1	Tutortoiminta Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä	3
2	Tutortoiminnan tavoitteet	3
3	Mikä tutor on?	4
4	Tutoriksi hakeutuminen ja kouluttautuminen	5
5	Tutorin tehtävät	5
5.1	Tutorkokouksissa sovitaan yhdessä toiminnasta	5
5.2	Tutor uusien opiskelijoiden ohjaajana ja tukijana	6
5.3	Tutorit järjestävät yhteistä toimintaa koululla ja vapaa-aikana	6
5.4	Tutor osallistuu koulutuksen ja oppilaitoksen markkinointiin	7
5.5	Tutor osallistuu oppilaitoksen erilaiseen kehittämistoimintaan	7
6	Jokainen opisto järjestää tutortoimintansa itse	8
7	Tutorin yhteistyökumppanit	8
8	Lähteet	8

1 Tutortoiminta Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä

Kiitos, että päätit ryhtyä tutoriksi! Koulutusyhtymässä ja sen eri yksiköissä haluamme edistää yhteisöllisyyttä opiskelijoiden kesken ja koko työyhteisössä. Tutorina osoitat halua ja kiinnostusta olla mukana positiivisen opiskelijayhteisön ja oppimisympäristön rakentamisessa.

Ammatillisen perustutkinnon opiskelijana olet siirtymässä nuoruudesta kohti aikuisuutta. Yksi parhaita keinoja oppia elämää ja työelämää varten on vastuunotto ja toiminta omassa toimintaympäristössä. Toivomme opiskeluvuosisi sisältävän hauskoja hetkiä opiskelijatoverien kanssa, hyödyllistä oppia tulevaisuuteen ja tutortoiminnan kautta myös vastuunottoa lähiyhteisösi toimintaan vaikuttamisessa.

Koulutusyhtymän johtoryhmä on sitoutunut opiskelijoiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämiseen. Sen ilmenemismuotoja ovat yhtymän yhteinen opiskelijayhdistys, opistokohtaiset opiskelijakunnat sekä tutortoiminta. Opiskelijoiden edustajia tullaan valitsemaan opistojen ja yhtymän yhteisiin tiimeihin ja työryhmiin mukaan vaikuttamaan yhteisiin asioihin. Toivomme, että aktiivisen, positiivisen ja kehittävän yhteistyön kautta meillä kaikilla on opiskelussamme ja työssämme iloinen tekemisen meininki.

*Jukka Ylikarjula
johtaja*

*Liisa Sadeharju
koulutus- ja laatupäällikkö*

2 Tutortoiminnan tavoitteet

Tutortoiminnan tavoitteena on auttaa ja tukea aloittavia opiskelijoita sopeutumaan uuteen opiskeluympäristöön ja pääsemään mukaan opiskeluyhteisöön. Tärkeä tavoite on myös opiskelijoiden ja oppilaitoksen henkilökunnan välisen vuorovaikutuksen aktivoiminen. Tutorit toimivat äänitorvena ja sanansaattajana opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä. Tutoreitten koulutuksien markkinointiin osallistumisen tavoitteena on saada alalle motivoituneita ja oikean tiedon varassa jatko-opintovalintansa tehneitä uusia opiskelijoita.

Vertaissovittelun järjestäminen opistoissa on tulevaisuuden haasteena ja siinä järjestelmässä tutorit ovat keskeisiä toimijoita.

3 Mikä tutor on?

Tutor = ohjaaja, avustaja, tuen antaja, kaveri

Tutor tarkoittaa aloittavan opiskelijan opintoja ohjaavaa vanhempaa opiskelijaa. Tutor on kokeneempi ja opinnoissaan pidemmälle edennyt opiskelija, joka auttaa, ohjaa, opastaa ja tukee aloittavaa opiskelijaa. Tutorointi pitää sisällään yksittäisen opiskelijan tukemisen ja suoran neuvonnan lisäksi mm. opiskelijakuntatoimintaan aktivointia, opiskeluun liittyvää ohjausta ja oppilaitoksen ilmapiiriin vaikuttamista.

Tutoroinnin tarkoituksena on madaltaa uusien opiskelijoiden kynnystä astua uuteen opintajonoon, parantaa oppilaitoksen ilmapiiriä ja vahvistaa ”kaveria ei jätetä -henkeä”.

Tutor on mukana oppilaitoksen markkinoinnissa. Tutor markkinoi omalla persoonallaan oppilaitosta ja koulutusta.

Tutorin ominaisuuksia

Tutorin pitäisi olla **helposti lähestyttävä ja luotettava**. Hänen pitäisi osata kuunnella, mutta kuunnellessaan samalla myös analysoida opiskelijan ongelmaa ja auttaa häntä eteenpäin. Vaikeissa tapauksissa hänen pitäisi myöntää omien valmiuksiensa riittämättömyys, mutta kuitenkin osata ohjata opiskelijaa hakemaan apua sieltä, mistä sitä on saatavilla.

Tutorin **tärkeimpinä ominaisuuksina** voidaan pitää:

- sosiaalisia taitoja, esiintymisvalmiuksia
- empaattisuutta
- positiivista elämänasennetta

Tutorin tehtävänä ei missään tapauksessa ole kantaa kaikkia opiskelijan murheita hartioillaan, vaan hänen tehtäviinsä ja taitoihinsa kuuluu nimenomaan auttaa opiskelijoita löytämään ratkaisuja ongelmilleen ja auttaa heitä pitämään oppimisen prosessia yllä. Yhtä luonnollisesti kuin opiskelijoiden kannustaminen oppimisen poluilla, sisältyy tutorin tehtäviin myös hänen oma pyrkimyksensä kehittyä ja kehittää itseään tutorina.

4 Tutoriksi hakeutuminen ja kouluttautuminen

Tutoriksi hakeudutaan eri opistoissa erilaisten kanavien kautta. Toisissa opistoissa järjestään tutor-vaalit, toisissa riittää ilmoittautuminen mukaan toimintaan. Opistoissa voidaan järjestää myös tutoriksi soveltuvuutta mittaavia kokeita.

Tutorina toimivilta edellytetään osallistumista tutorkoulutukseen.

Opistot voivat järjestää tutorkoulutuksen omana toimintanaan tai osallistua Kokkolan toisen asteen oppilaitosten yhteistoimintana järjestämään tutorkurssiin. Tälle yhteistyössä järjestettävälle kurssille voi osallistua lukioiden ja ammatillisten opistojen opiskelijat. Kurssi sijoittuu jaksoon 5 (huhti–toukokuu) ja se toteutuu tiistai-torstai -iltapäivisin. Kurssin sisällöt ja koulutuspaikat sovitaan yhteistyönä. Kurssin laajuus on 1 ov.

www.nettiluotsi.fi osoitteessa voi ilmoittautua ko. kurssille.

Sakki ry järjestää myös tutorkursseja. Koulutus on vain yhden päivän mittainen, joten siitä ei sellaisenaan voi saada 1 ov suorituserkintää. Mutta opistoissa voidaan laajentaa ja jatkaa ko. tutorkoulutusta omana toimintana.

www.sakkinet.fi

Kansainvälisyyden ja vaihtojen lisääntyessä opistoissa myös tutoreiden (mobitutor) tarve ulkomaisten opiskelijoiden ohjaamisessa lisääntyy. Jokainen opisto voi myös halutessaan vielä syventää tutoreiden osaamista kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamisessa.

5 Tutorin tehtävät

5.1 Tutorkokouksissa sovitaan yhdessä toiminnasta

Tutorkokouksissa tehdään toimintasuunnitelma, jossa sovitaan seuraavan lukukauden toiminnasta. Toimintasuunnitelmaan liitetään myös toiminnan budjetti. Kokouksia järjestetään tarpeen mukaan tai esim. kerran kuukaudessa. Tutortoiminnasta vastaava opettaja/ opinto-ohjaaja kutsuu kokouksen koolle. Kokouksista voidaan haluttaessa tehdä muistio.

Lukuvuoden aikana pyritään järjestämään ainakin yksi tapaaminen johon voivat osallistuvat kaikkien opistojen tutorit.

5.2 Tutor uusien opiskelijoiden ohjaajana ja tukijana

Uusien opiskelijoiden tukena ja turvana oleminen on yksi tärkeimmistä tutorin tehtävistä. Tutorin tulee huomioida erityisesti hiljaiset, arat ja yksinäiset opiskelijat ja pyrkiä luomaan heihin kontaktia. Tutor voi toimia myös opiskelijoiden puolestapuhujana.

Tutor ohjaa ja neuvoa opiskeluun liittyvissä käytännön asioissa kuten esimerkiksi; opiskeluun, ruokailuun, asumiseen, yhteydenottoon opettajiin, opintotuen hakemiseen, valinnaisuuksiin yms.

Tutorit tutustuttavat uudet opiskelijat oppilaitokseen ja perehdyttävät sen sääntöihin.

Tutorit ohjaavat muualta tulleita opiskelijoita opiskelupaikkakunnalla liikkumisessa ja muussa vapaa-ajan toiminnassa.

Opistoissa voidaan tutortoimintaa järjestää myös siten, että jokaiselle aloittavalle ryhmälle valitaan omat tutorit, jotka käyvät ryhmässä pitämässä mm. ns. tutorvartteja esim. kerran kuukaudessa. Tutorvartteihin voidaan yhdessä sopia aiheet esim. ryhmähenki, poissaolot, kiusaaminen tms.

Opistossa voidaan järjestää myös tutorpäivystystä. Tällöin sovitaan kuka kulloinkin on vastuussa päivystysvuorosta. Päivystyspaikkana voi toimia esimerkiksi tila, jossa opiskelijat yleensä viettävät aikaansa.

Opistoissa joissa järjestetään pääsy- tai soveltuvuuskokeita tutorit voivat toimia kyseisenä koepäivinä tulevien opiskelijoiden apuna ja henkisenä tukena.

5.3 Tutorit järjestävät yhteistä toimintaa koululla ja vapaa-aikana

Opintojen alussa on hyvin tärkeää, että uudet opiskelijat saavat rauhassa tutustua uuteen opiskelupaikkaansa ja opiskeluryhmäänsä. Opistoissa voidaan järjestää ensimmäisellä viikolla orientaatiota johon voi mm. kuuluu opiskeluun, oppilaitoksen tiloihin ja opettajiin tutustumista. Tutorit ovat keskeisessä roolissa ryhmänohjaajien apuna tämän vaiheen aikana. Orientaatioon voi kuulua myös ns. ryhmäytymispäivä, jonka tavoitteena on tutustuttaa ryhmäläiset toisiinsa oppilaitoksen tilojen ulkopuolella.

Tutorit voivat järjestää myös lukuvuoden aikana yhteisiä tapahtumia. Liikunnallisia tapahtumia (laskettelureissu) tai esim. pikkujouluja ja kevätjuhlia tai vain ” Pirstystä päivään” toimintaa.

Vapaa-ajan toiminnan järjestäminen on tärkeää sellaisilla opistoilla joissa on asuntola, mutta myös kaupunkiopistoilla, joissa opiskelijat hajoavat asumaan ympäri kaupunkia.

Tutorit ovat avainasemassa kun opiskelijahuollossa mietitään terveyden edistämiseen liittyviä toimia esim. savuttomuutta.

5.4 Tutor osallistuu koulutuksen ja oppilaitoksen markkinointiin

Oppilaitoksen ja koulutuksen esittely ja markkinointi on ”nuorten kielellä”, sellaisessa muodossa kuin nuoret sen haluavat. On ensiarvoisen tärkeää, että alalle saadaan motivoituneita ja tietoisien jatko-opintopaikka päätöksen tehneitä hakijoita.

Tutorit ovat opinto-ohjaajien ja muun henkilöstön korvaamaton apujoukko koulutuksen markkinoinnissa/tiedottamisessa.

Opistoissa voidaan järjestää ”Ovet auki ammattiin” – tapahtumia ja muita messutyypisiä tapahtumia. Näissä tapahtumissa tutorit ovat mukana esittelemässä oppilaitosta ja koulutusta.

Peruskoulun oppilaat käyvät tutustumassa eri opistoihin erilaisina ryhminä tai yksittäisinä oppilaina. Näillä vierailuilla tutorit osaavat kertoa nuorille nuorten kielellä paremmin nuoria kiinnostavista asioista kuin opinto-ohjaajat tai opettajat. Maakunnan peruskoulut järjestävät ennen yhteishakuaikaa vanhempainiltoja joissa esitellään eri jatko-opintomahdollisuuksia. Myös vanhemmat kuuntelevat mielellään tutor-opiskelijoiden kokemuksia koulutuksesta ja opiskelusta. Tutorit voivat käydä myös peruskoululuokissa kertomassa omista opiskelukokemuksistaan. Nämä käynnit voidaan järjestää keskitetysti opinto-ohjaajien toimesta tai tutorit voivat olla myös itse aktiivisia vierailun järjestämisen suhteen. Opistoissa järjestetään syyslukukauden alkupuolella ”kotiväen iltoja”, johon kutsutaan uusien opiskelijoiden läheisiä. Tutorit voivat olla myös näissä tapaamisissa mukana.

5.5 Tutor osallistuu oppilaitoksen erilaiseen kehittämistoimintaan

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä pyritään aktiivisesti lisäämään opiskelijoiden osallistumista koulutusyhtymän ja sen opistojen toiminnan kehittämiseen. Tätä kautta tutorit voivat opiskelijakunnan ohella vaikuttaa oppilaitoksen kehittämiseen. Tutoreita voidaan kutsua mukaan opistojen eri työryhmiin tai tiimeihin. Myös oppilaitoksen ulkoisessa ja sisäisessä arvioinnissa (auditoinnissa) ja opetussuunnitelman uudistamistyössä tutorit voivat olla mukana edustamassa opiskelijan näkökulmaa.

6 Jokainen opisto järjestää tutortoimintansa itse

Kpedu intranetissä on QPR-ohjelmalla tehty tutortoiminnan mallinnos, johon on pyritty kuvaamaan tutortoiminnassa mukana olevia toimijoita ja toimintoja. Tiedostoon on linkitetty myös paljon esimerkinomaista materiaalia tutortoiminnan ideoimiseksi eri opistoissa. Jokaisessa opistossa toiminta on kuitenkin omannäköistensä.

Tavoitteena on jakaa hyviä (miksei huonojakin) toimintamalleja yhteisten tapaamisten sekä mallinnosten kautta. Nina Patrikainen päivittää mallinnosta aina kun saa opistoilta uutta materiaalia.

www-osoitelinkki: <http://intra.kpedu.fi>

Tutoreiden tunnistamisen helpottamisessa opistoissa voidaan miettiä esim. tutorhuppareiden hankkimista. Tutoreista voi koota kuvallisen nimitaulun jossa voi olla myös yhteystiedot.

Tutortoimintaan osallistuminen voidaan merkitä vapaasti valittaviin opintoihin. Siksi on tärkeää että jokainen tutor merkitsee tämän oppaan loppusivuille muistiin oman osallistumisensa tutortoiminnan eri osa-alueisiin. 40 h työtä = 1 ov. Tutorkurssi on myös 1 ov:n suoritus. Tutoropas palautetaan tutortoiminnasta vastaavalle opettajalle tai opinto-ohjaajalle. Hän huolehtii suoritusmerkinnän opintorekisteriin.

7 Tutorin yhteistyökumppanit

Jokaiseen opistoon tulee valita tutortoiminnasta vastaava opettaja, jonka vastuulla tutortoiminta on. Tutor-opettajana voi toimia opinto-ohjaaja tai joku muu opettaja tai tukihenkilöstöön kuuluva.

Opinto-ohjaajien kanssa tutorit ovat kiinteässä yhteistyössä koulutuksista tiedottamisen suhteen. Vierailevia peruskouluryhmiä kierrättämään ja vanhempainiltoihin tarvitaan tutor-opiskelijoita kertomaan nuoren kielellä koulutuksesta ja ammatista.

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän yhteinen opiskelijakunta on valittu syksyllä 2007 ja useissa opistoissa on lisäksi omia opiskelijakuntia. Useassa tapauksessa tutorit toimivat myös opiskelijakunnassa ja tällöin yhteistyö on luontevaa. On tärkeää, että yhteistyöhön pyritään aktiivisesti vaikka yhteisiä toimijoita ei olisikaan.

8 Lähteet

Ohjeita opiskelijatutorointiin: It's My Future –projekti, Koulutuskeskus Salpaus
Tämän tutoroppaan omistaa: Ammattiin Opiskelevat - Sakki ry

RYHMÄN TAPAAMISET / TUTORVARTIT

Merkitse tähän taulukkoon kun olet ollut tutorina opiskelijaryhmän kanssa.
Kirjaa taulukkoon päivämäärä, tuntimäärä ja tapaamisen aihe tai toiminta.

pvm	tuntia	tapaamisen aihe tai toiminta	kuittaus
		YHTEENSÄ	

YHTEISTEN TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMINEN

Merkitse tähän taulukkoon kun olet tutorina osallistunut opiskelijoille suunnattujen tapahtumien järjestämiseen.

Kirjaa taulukkoon päivämäärä, tuntimäärä ja lyhyt kuvaus toiminnasta

pvm	tuntia	lyhyt kuvaus yhteisestä toiminnasta	kuittaus
		YHTEENSÄ	

TUTOR MUKANA OPISTON EDUSTUSTILAISUUKSISSA TAI KOULUTUKSEN MARKKINOINNISSA

Merkitse tähän taulukkoon osallistumisesi koulutusten markkinointiin ja erilaisiin kehittämistehtäviin. Kirjaa taulukkoon päivämäärä, tuntimäärä ja kuvaa lyhyesti toiminta. esim. ops-työryhmä

pvm	tuntia	toiminta	kuittaus
		YHTEENSÄ	

TUTORTOIMINNAN VUOSISUUNNITELMA

Seuraavaan on koottu asioita, jotka voivat auttaa toimintasuunnitelman laatimisessa. Jokaisessa opistossa voidaan tehdä aivan omannäköinen suunnitelmansa.

AIKATAULU	TOIMINTA	KUKA TEKEE
Jakso 1 elo–syyskuu UUSIEN OPISKELIJOIDEN VASTAANOTTAMINEN		
Jakso 2 loka–marraskuu UUSIEN OPISKELIJOIDEN OHJAAMINEN		
Jakso 3 jouluku–tammikuu KOULUTUKSISTA TIEDOTTAMINEN		
Jakso 4 helmi–maaliskuu UUSIEN TUTORIEN VALINTA		
Jakso 5 huhti–toukokuu PÄÄSY- JA SOVELTUVUUSKOKEET TUTORKURSSI		
Muuna aikana		

